

Müəllimlikdən müğənniliyə...

Baloğlan Əşrəfov: “İnsan pulunu, var-dövlətini itirə bilər, amma savadı, təhsili, ağılı itirmək mümkün deyil”

Altıncı sinifdən sonra bütün kənd ondan danışır, onunla fəxr edib. Masallının Bədəlan kəndində böyüyən bu uşaq sonradan nəinki kəndin, Azərbaycanın sevilən müğənnisinə çevrilib. Sənəti müəllimlik olsa da, musiqi sevgisi onun istiqamətini dəyişib və həyatında yeni cığır açılıb.

Müsaibimiz Azərbaycanın əməkdar artisti Baloğlan Əşrəfovdur. B.Əşrəfovun həyat hekayəsinə nəzər salaq.

“YARADICI UŞAQLAR SAKİT OLUR”

1951-ci ildə müəllim ailəsində dünyaya göz açıb. Evin tək uşağıdır. Atası məktəb direktoru olduğu üçün təhsil onların ailəsində önəmli yer tutub. Balaca Baloğlan orta təhsilini kənd məktəbində başa vurub: “Orta məktəbdə oxuyarkən Masallı şəhərində musiqi məktəbi açıldı. Həm musiqi məktəbində tar kursuna gedir, həm də dərslərimi oxuyurdum. Orta məktəbdə musiqi məktəbini eyni ildə bitirdim. Ailəm dərslərimə ciddi nəzarət edirdi və hər iki məktəbdə yaxşı oxuyurdum”.

Baloğlan Əşrəfov tək uşaq olsa da, sakit təbiəti ilə seçilib. Deyir ki, yaradıcı uşaqlar adətən sakit olur: “Musiqi ilə məşğul olan uşaqlar o qədər də dəcəl olmur. Onların öz dünyaları var və bu dünyalarında həyatlarını yaşayırlar. Mənim qohumları çox idi və bütün həyatım onlarla keçdiyi üçün təklrimi hiss etmirdim. Üstəlik, toylarda çıxış edib xeyir-dua verdikdən sonra kənd camaatı da məni sevirdi. Başqa sənətlə məşğul olsaydım, çoxları məni tanıyıb hörmət etməzdilər. Amma musiqi elə bir sənətdir ki, insanlar səni tanıyır, sevir və hörmətlə yanaşırlar”.

“7-Cİ SİNİFDƏ TOY APARIRDIM”

Müsaibimiz deyir ki, səsi, musiqi istedadı ona babasından yadigarıdır: “O vaxt uşaq olsam da, babamın səsi, avazı heç zaman yadımdan çıxmır. Babam sübh tezdən namaz qılırdı. Mən də namazın səsinə oyanır, ona qulaq asırdım. O, elə bir avazla namaz qılırdı ki, səsi məni feyziyləndirirdi. Sonra özüm də başa düşdüm ki, oxumaq istəyirəm. Kənddə, məktəbdə oxumağa başladım. Özüm üçün zülmümə edəndə hiss edirdim ki, səsim var. Daha sonra kənd, rayon, Azərbaycan mənim səsimin olduğunu fərqlənirdi”.

Həmsöhbətimiz deyir ki, hələ 7-ci sinifdən kənd toylarına müğənni kimi gedib: “Tar kursunu bitirsəm də, qarmon çalırdım. Toyu mənimlə nağaraçalan idarə edirdi. Bizim toy aparacağımızı bəyənirdilər. Bütün kənd yaxşı oxuduğuma görə mənimlə fəxr edirdi”.

“BƏZƏN UŞAQLIĞIMIZA SALIB ŞİTLİK EDİRDİK”

B.Əşrəfov məktəb illərindən musiqiyə bağlı olduğunu, həmin illəri heç zaman unutmadığını deyir: “Orta məktəbdə qarmon ifaçısı kimi fəaliyyət göstərirdim. Tənəffüs vaxtı uşaqlar üçün qarmonda ifa edirdim ki, bir az istirahət etsinlər. Eyni zamanda, bizdə radio qovşağı var idi, həmin qovşağı mən idarə edirdim. Məktəb tədbirlərində mahnılar oxuyurdum. Nəinki məktəbdə, rayonumuzun kütləvi mədəni tədbirlərində də iştirak edirdim. Eyni zamanda, musiqi yarışmalarının qalibi də olmuşdum. Orta məktəbimin müəllim kollektivi mənə böyük hörmətlə yanaşırdı. Buna səbəb isə mənim musiqi ilə məşğul olmağım idi”.

Müğənni deyir, orta məktəbdə oxuyarkən yaradıcılıqla məşğul olduğu üçün müəllimləri onu çox sevib: “Mən orta məktəbdə oxuyanda atam da digər məktəbdə direktor idi. Buna baxmayaraq, orta məktəbdə həmişə musiqi ilə, yaradıcılıqla məşğul olduğum üçün müəllimlər mənə çox böyük

hörmətlə yanaşıblar. Lakin bəzən uşaqlığımızı salıb, şitlik edirdik, ona görə də müəllim bizi cəzalandırırdı. Şagird olarkən mən də yazı taxtasının qabağında dayanmışam və müəllim mənə sille də vurub, qulağımı da dartıb. Bir dəfə mən uşaqları bayırda saxlamışdım və demişdim ki, müəllimin dərslərinə bir-bir girək. Hər birimiz girəndə də deyək ki, müəllim icazə olar? Müəllim desin, keç. Təzədən bir uşaq girsin içəri, desin, müəllim icazə olar? Müəllim desin, keç. Beləcə, altı nəfər içəri keçəndən sonra yeddincidə müəllim başa düşdü ki, oyunu mən çıxarıram. Müəllim bizi yazı taxtasının qarşısına düzüb, hamımızı sillelədi. Bunlar başıma gəlib, bunu dana bilmərəm və indi də xoş xatirə kimi xatırlayıram”.

“BALOĞLANIN MUSIQİ SAATI”

Həmsöhbətimiz məktəbi bitirdikdən sonra universitetdə təhsil almaq üçün Bakıya gəlib. Onun sözlərinə görə, hətta universitet illərində belə, toy aparmaq üçün tez-tez Masallıya gedib: “Orta məktəbi bitirdikdən sonra Azərbaycan Dövlət Universitetinə qəbul oldum. Həm toyları aparır, həm də tədrislə məşğul olurdum. Bir ayağım Bakıda, bir aya-

ğım rayon toylarında olub. Ali təhsillə yanaşı, işimi də görməyə çalışırdım”.

Müsaibimiz universitet illərində də tənəffüs vaxtı müəllimlərinə, tələbələrə canlı “konsert” verib: “Hər dəfə özüm üçün zülmümə edirdim. Bir dəfə zülmümə edərkən uşaqlara səsim xoş gəldi və başıma yığışdılar. Tənəffüs vaxtı olduğu üçün xeyli tələbə mənə qulaq asırdı. Sonra bu hadisə hər gün davam etməyə başladı. Artıq hər tənəffüsdə mən “konsert” verirdim. Bir dəfə uşaqlar mənə qulaq asarkən müəllim sinfə daxil olaraq görüb ki, dərslərdə heç kim yoxdur. Biz toplaşdığımız otağa gəlib. Müəllimi görüb qorxduq. Vaxtın keçdiyi-nin fərqlənə bilməmişdik. Müəllim acıqla dedi ki, davam elə. Düzü, mən qorxdum ki, yəqin oxumağım müəllimin acığına gəlib, əsəbiləşib. Sonra üz istəməyə başladım. Müəllim dedi ki, nə bağışla, sən çox yaxşı oxuyursan, oxu, dedim. Bu hadisədən sonra hər dəfə dərs bitdikdə, müəllim məni lövhəyə çıxarırdı və deyirdi ki, Baloğlan, indi sən oxu, musiqi saatıdır”.

“TOYLAR PUL, GƏLİR DEMƏK İDİ”

Məşhur müğənni ali təhsilini bitirdikdən sonra rayona yollanıb. 6 il rayon məktəbində müəllim kimi fəaliyyət göstərüb. Lakin musiqi sevgisi üstün gəldiyindən müəllimliklə vidalaşmalı olub: “Hələ o dövrdə müəllimin maaşı ilə dolanmaq çox çətin idi. Müəllimlərə böyük məhəbbətim, hörmətim var. Amma müğənninin qazandığı pulla müəllimin aylıq məvacibi fərqli idi. Mənə toylarda çox ehtiyac var idi. İki ay qabaqdan mənə görə növbəyə dayanırdılar. Toylar pul, gəlir demək idi. Müəllimlik elə müqəddəs sənətdir ki, onun adına layiq olmaq lazımdır. Mən gecə toya olurdum, 4-də evə gəlirdim, səhər də dərsə getmək imkanım olmurdu. İşimin məsuliyyətini dərk elədim və ərizə yazıb müəllimlikdən uzaqlaşdım”.

Müğənniliklə bağlı unutmadığı ən önəmli xatirə isə “İstedadlar axtarırıq” konsert müsabiqəsi zamanı olub. Sözügedən müsabiqənin qalibi olduğundan sonra məşhur müğənnilərin çıxış etdiyi və Heydər Əliyevin izlədiyi səhnədə çıxış edib və səsinə bütün Azərbaycana duyurub.

Sonda gənclərə məsləhət verən həmsöhbətimiz vurğuladı ki, seçdiyin sənət nə olursa-olsun, mütəq savadlı olmalısən: “İlk növbədə insanın savadı olmalıdır. Pul tapılır. Savadın, ağıl olduğundan sonra pul qazanmaq o qədər də çətin deyil. İnsan pulunu, var-dövlətini itirə bilər, amma savadı, təhsili, ağılı itirmək mümkün deyil. Savadın varsa, bütün itirdiklərini qazana bilərsən. Azərbaycana sevgin varsa, savadlı olmalısən. Həm dünya elmini, həm də öz tarixini bilməlisən ki, ölkəmizi düzgün tanıda bilsən. Buna görə insana savad lazımdır. Musiqiçi olsan belə, savadın yoxdursa, qabağa gedə bilməyəcəksən. Savadsızlıq ən böyük bələdir. Mütəq savadlanmaq lazımdır”.

Qeyd edək ki, müğənni 1971-ci ildə Azərbaycan radio-sunun keçirdiyi “Turac tərənələri” radio olimpiadasının qalibi olub. 1974-cü ildə keçirilən “Zəhmətkeşlərin və gənclərin ümumittifaq festivalı”nda qalib olarkən diplomu ona şəxsən Şövkət Ələkbərova təqdim edib. İslam Rzayevin ansamblında çalışarkən Azərbaycanın bütün rayon və kəndlərini qarış-qarış gəzib əməkçilər qarşısında çıxışlar edib. 1989-cu ildə yaratdığı “Şəhriyar” ansamblı ilə Bakının bütün böyük konsert salonlarında konsertlər verib.

Aygün ƏZİZ

